

עשינו עסק

בארץ הזאת וגם בפרעון השטר הזה, כלומר אותו התנאי "כי גר יהיה זרעך" הוא בגדר חוב המוטל להיפרע ובו תלויה ירושת הארץ. נמצאים אנו בתקופה מאד מיוחדת, מי שפותח את עיניו ומתבונן במתרחש סביב מתוך קצת הכרה וידיעה של המקורות רואה איך הרבה נבואות שהיו נראות עד לא מזמן כבלתי אפשריות, הולכות ומתממשות לנגד עינינו. כבר הרבה זמן עבר מאז שבטלה נבואה מן העולם ואין לנו נביא שיכול להעביר לנו את המסרים הברורים מהקב"ה, וגם אין לנו עסק בחישוב קיצים, אך גם ללא כל אלה ניתן לראות שאין המציאות היום דומה למה שהכרנו עד לא מזמן. ובזמנים של תהפוכות ובמיוחד בזמנים של קושי וכאב זה זמן שלא צריך להיות נביא כדי לדעת שרצון ה' הוא שנשפש במעשינו, שנרבה בזכויות בקיום מצוות ובלימוד התורה על מנת לבטל את רוע הגזירה. מוכר המעשה שמואב במסכת מכות על רבן גמליאל ורבי אליעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא שהיו עולים לירושלים. כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם. כיון שהגיעו להר הבית, ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים. התחילו הם בוכים ורבי עקיבא צוחק. אמרו לו לרבי עקיבא: "מפני מה אתם בוכים?" אמרו לו: "מקום שכתוב בו 'והזר הקרב יומת' (במדבר א'), עכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה?" אמר להם: "לכך אני צוחק! עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה: 'לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עיין תהיה והר הבית לבנות יער' (מיכה ג) - בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת אף היא, שאמר: 'עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים' (זכריה ח), ותלה הקב"ה נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה."

בימים אלו, בנוסף לקבלות טובות ומעשים טובים, ניזכר שוב במעשה הזה, נראה את הנבואות המתגשמות סביבנו, ונזכור כי אם נבואות זעם אלו קורות בידוע שגם נבואות הגאולה עתידות להתממש. ברית כרת הקב"ה עם אברהם, התנאי לברית היה ירידתם של יעקב ובניו למצרים והשיעבוד הקשה שחוו שם בני ישראל במשך מאות שנים, אך אברהם כרת את הברית כי ידע שמתוק הסוף וטוב הקשר עם הקב"ה ושווה את קיום התנאי. שני דורות אח"כ עשוי ויתר על חלקו בברית, אך יעקב המשיך איתן לעמוד בקשרו עם ריבונו של עולם כי הקשר איתו שווה את כל תלאות הדרך. אם היו שואלים את ג'יימס האריסון האם הוא רוצה להציל 2.4 מיליון אנשים, ודאי שהוא היה עונה בחיוב, אם היו אומרים שתלוי הדבר שיעמוד הוא בעצמו בסכנת חיים ויאלץ לעבור ניתוח מסוכן, אולי היה מהסס, אך אם היה יודע שבין אותם מליוני אנשים נמצא נכדו אהובו – ודאי שהיה חותם על תנאי זה.

אברהם חתם על הברית, יעקב מימש את התנאי בירידתו למצרים ורבי יעקב הסתכל נכוחה על מאורעות הזמן כדבר המוביל לקיומה. נדע גם אנחנו שכל מה שקורה הוא חלק מאותה הברית, חלק מאותו הסכם ונשכיל להמשיך ולחזק כל הזמן את הקשר שלנו עם ה' ולהתפלל שיחיש לגואלנו!

ג'יימס האריסון נולד באוסטרליה בשנת 1936 למניינם. בגיל 14, עקב הסתבכות של זיהום הוא נאלץ לעבור ניתוח מורכב. במהלך הניתוח איבד ג'יימס המון דם, והוא נזקק לכמות גדולה של דם מתרומות כדי להינצל. לאחר שתרומות הדם הצילו את חייו, ג'יימס הבטיח לעצמו שכאשר הוא יגיע לגיל בו ניתן לתרום דם, הוא יתרום דם בעצמו.

כשהגיע לגיל 18, החל ג'יימס לקיים את הבטחתו. הוא הגיע לתרום דם בצורה קבועה וסדירה על פי פרקי הזמן הנדרשים בין פעם לפעם. בהתחלה לא ראו הרופאים משהו יוצא דופן בדמו של ג'יימס. אך לאחר מספר שנים בהן לא הפסיק לתרום, התגלה דבר מדהים: בדמו היו נוגדנים נדירים ביותר, המסוגלים למנוע מחלה קשה הפוגעת בתינוקות ועלולה לגרום למותם.

מדענים שהבינו את הפוטנציאל הטמון בנוגדנים אלו פיתחו חיסון המבוסס על הדם של ג'יימס, החיסון הציל את חייהם של מיליוני תינוקות ברחבי העולם, עד היום תרומות דמו של ג'יימס שנודע בכינוי "זרוע הזהב" הצילו יותר מ-2.4 מיליון אנשים. אך השיא היה בשנת 2011 למניינם, כאשר נכדו של ג'יימס נולד עם חשש לאותה מחלה ונדרש לקבל את החיסון שנוצר מהדם של סבו. כך, באופן מרגש ובלתי צפוי, הציל ג'יימס את חיי נכדו שלו.

בפרשתנו מתוארת ברית בין הבתרים, הברית שכורת ה' עם אברהם אבינו ובה הוא מבטיח לו שיהיה זרעו מרובה ככוכבי השמים. אך לקראת סוף הברית אומר לו הקב"ה ויאמר לאבכם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה ומפרש הגר"ז הלוי זצ"ל כי חלק זה בברית לא היה רק נבואה בעלמא שזרעו יהיו גרים בארץ לא להם, אלא הביאור הוא שזה היה מתנאי הברית. כלומר הברית בין הקב"ה לבין אברהם אבינו תלויה בכך שקודם כל יהיו זרעו גרים בארץ לא להם ועבדום וענו אותם.

המשך התנאי ידוע לכולנו, נכדו של אברהם – יעקב אבינו יורד לארץ מצרים יחד עם שבעים נפש ואחרי פטירת השבטים מתחילה מסכת של שיעבוד ועינוי מצד המצרים לבני ישראל. ובעקבות צער השיעבוד זירז הקב"ה את גאולתם מתחת ידי המצרים והוציאם ממצרים לפני הזמן שנכרת בברית. והיה צריך הקב"ה להקדים ולומר לאברהם את התנאי הזה לפני כריתת הברית, כי הברית היא דו צדדית וצריכים שני הצדדים לדעת ולקבל את כל תנאי הברית על מנת שהיא תהיה תקפה. וזה הביאור לתוספת המילים האלו "ידע תדע" שאומר הקב"ה לאברהם, כי צריך אתה לדעת זאת ולקבל שעל מנת כן אתה נכנס בברית.

וגם רש"י בפירושו לפרשת ותשלח על הפסוק "ולא יכלה ארץ מגוריהם" מביא מדרש אגדה שאומר שעשוי מוותר על חלקו בארץ כיוון שהוא יודע שהתנאי לקבלתה הוא אותו התנאי מהברית שיהיה זרעו משועבד לעם אחר, ואמר "אלך לי מכאן, אין לי חלק

נכתב על ידי: מנחם רביץ

להזמנה והאזנה לשיחות, לתגובות ולהרשמה לרשימת התפוצה:

4663MR@GMAIL.COM || 0733-578-562